

a 12 aprilie 1948 este arestat de la domiciliu de către organele Siguranței generale și încarcerat la Rahova.

document

Despre Petre Țuțea s-a rostit, în orice timpuri, de către contemporani, prieteni sau dușmani, informatori sau anchetatori ai poliției politice, cuvântul „geniu”. S-a vorbit ca despre un legiuitor al economiei naționale și în anii '40, tot ca despre un geniu se exprima în pledoaria sa Petre Pandrea în anii '50 când Petre Țuțea intra în șirul martirilor temnițelor comuniste; un geniu îl socoteau și contemporanii lui de după 1964 și până la moarte, când fractura destinului său îl obligase la schimbarea bruscă a legiuitorului cu studii înalte de drept și specializări în economie, în filozoful orator ce umbla neobosit adunând în jurul său tineri cărora le vorbea despre libertate și demnitate tranșând cu obstinație problema comunismului privit, până la urmă, ca o boală inoculată, ucigătoare.

Pentru cei ce nu l-au cunoscut sau, poate, au auzit prea puțin despre el, deschid documentarul cu datele cele mai importante scoase din declarația scrisă de mână sa la 6 aprilie 1960, declarație aflată la **fila 48 a Dosarului I[nformativ] 149821, volumul I din Arhiva CNSAS**, când era internat politic în lagărul de la Ocnele Mari. Acest Dosar I[nformativ] însumează 20 de volume.

Absolvent în 1929 al Universității din Cluj — Facultatea de Drept, doctor în Drept la 27 de ani, în timpul doctoratului își începe activitatea jurnalistică devenind colaborator al ziarului tineretului național țărănesc alături de Bazil Gruia. Practică avocatura doar un an în județul Hunedoara, pentru ca în 1932 să întemeieze împreună cu Mircea Grigorescu și Petre Pandrea revista „Ștînga” din care apar numai câteva numere.

Anul 1933 este anul decisiv pentru cariera de economist a lui Țuțea. Este trimis la Legația Română din Berlin ca ajutor al consilierului economic, unde va rămâne până în 1935. Rechemat în Ministerul Economiei Naționale, centrala Industrie și Comerț, funcționează aici până la data arestării — 12 aprilie 1948. Deși doctor în Drept, se specializează în economie, conform vocației sale reale.

În 1940, luna noiembrie, pleacă la Moscova, ca negociator al unor acorduri economice, unde rămâne până în 1941. După întoarcerea din URSS, funcționează ca director în Ministerul Industriei și Comerțului până la 23 august 1944. Până la data arestării sale rămâne în minister cu următoarele funcții: director în Ministerul Economiei Naționale, Direcția Încurajării Exportului, funcționar în Direcția Studii și Documentare, pentru ca în final să lucreze în Direcția Acorduri. Mă opresc la acest episod important pentru cunoașterea personalității lui Petre Țuțea. Este vorba despre un document aflat la **fila 1** a dosarului de urmărire informativă: „Referat al Serviciului II/Biroul 2 din 4.04.1948 — Direcțiunea Generală a Siguranței Statului — Dosar 58035 ind[ividual] — În prezent Petre Pandrea nu activează politiceste păstrându-se într-o rezervă totală și ostilă față de munca sindicală și politică a salariaților ministerului Industriei și Comerțului. De la instalarea la conducerea ministerului a D-lui Gheorghe Gheorghiu Dej, Petre Țuțea a fost ținut la o parte, neîncredințându-i-se lucrări importante sau [de] confidențialitate. În evidențele personalului, Petre Țuțea figurează pe lista alcătuită în ianuarie 1948 de către sindicat, pentru lista de epurare a aparatului de Stat.”

Îndepărtarea lui Petre Țuțea din structurile Ministerului Economiei Naționale se încerca încă din 20 februarie 1948 când, paradoxal, **Direcțiunea generală a Siguranței Statului** emite un **Referat** din care reiese intervenția acesteia pe lângă organele de conducere ale Ministerului Economiei Naționale pentru evitarea epurării lui Petre Țuțea — probabil în vederea supravegherii lui la locul de muncă — dar și datorită calităților excepționale ale înaltului funcționar de stat: „**Neîncadrându-se actualului regim [Petre Țuțea] nu este întrebuințat la lucrări prea secrete și este propus de organele acestui minister pentru comprimare. Luându-se contact cu organele în cauză ale Ministerului Economiei Naționale, s-a stabilit să nu se treacă la îndepărtarea acestuia din serviciu pentru moment.**”

În felul acesta Petre Țuțea mai rămâne în Ministerul Economiei Naționale câteva luni ale anului 1948, retrogradat din funcția de director în aceea de simplu funcționar.

Implacabil, însă, intervine fractura destinului. La 12 aprilie 1948 este arestat de la domiciliu de către organele Siguranței generale și încarcerat la Rahova în arestul Siguranței, (ce devenea Securitatea Statului în august 1948), unde este anchetat și reținut până în 2 iulie 1948, data la care, transferat la S[erviciul] S[pecial] [de] I[nformații], rămâne până la 18 iulie 1948 când este readus în arestul din Rahova de unde, transportat în septembrie 1948 la Ministerul de Interne este anchetat și reținut de către organele Siguranței generale până la 10 noiembrie 1948 când va fi depus la penitenciarul Jilava. Pe 23 aprilie 1949 este ridicat și internat în lagărul de la Ocnele Mari.

Scriitori în Arhiva CNSAS

Petre Țuțea în încercuirea Securității

În 1953 Petre Țuțea era pus în libertate. Avea să declare mai târziu într-o „**Declarație**” luată la Securitate în legătură cu o serie de manuscrise confiscate: „**Nu cunosc care au fost motivele acestei internări în lagăr [la Ocnele Mari], bănuind doar faptul că am fost de dreapta până în 1944**” (Dosar I/49821/vol. 7, fila 139, ACNSAS).

În 1956 Petre Țuțea este din nou arestat, judecat și condamnat la 18 ani muncă silnică. Citim „**Sentința nr. 241 din 20 decembrie 1957 (a Tribunalului Militar al Regiunii a II-a Militară - colegiul de Fond — Dosar 2828/957), la fila 201 a volumului 7 al dosarului de urmărire informativă: „Petre Țuțea este judecat, arestat preventiv (de la 22 decembrie 1956, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale.” La fila 204 — Hotărârea: „Tribunalul în numele poporului hotărăște [...] cu unanimitate de voturi, condamnă pe Țuțea Petre la 10 (zece) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru uneltire contra ordinii sociale.”**”

Dosarul I 149821 ACNSAS, vol. I. Fila 44 reflectă influența iradiantă a lui Petre Țuțea asupra oricărui tip de interlocutor, mai cu seamă când se implică, tranșant în probleme de stat. Documentul este o relatare nesemnă și se întitulează „**Dr. Petre Țuțea negociator economic al României la Moscova, Berlin și Budapesta**”. Suntem puși în temă cu o discuție de la Restaurantul „Modern” dintre doi negociatori economici, unul german și celălalt maghiar, „**intelectuali de mare clasă**”, dornici să cunoască intelectuali români. Cei doi evocă elogios intervențiile strălucit-intimidante pe teme economice și nu numai ale lui Petre Țuțea: „**Să nu vă mirați. În actualul moment istoric Germania este o colonie a României. Ați început un război imprudent pe două fronturi. Ce v-ați face fără petrolul și grânele noastre? În calitatea mea de delegat patriot v-am prins la strâmtoare, am dreptul să vă impun condițiuni feniciene. Vă pun cizma mea pe masă. Plătiți, altfel nu dau.**”

De altfel, fragmente întregitoare ale portretului lui Petre Țuțea alcătuit de Petre Pandrea ca avocat al apărării celui ce devenise deținut politic odată cu instaurarea comunismului în România găsim în acest **volum I: „Ce este Dr. Petre Țuțea? Un filosof aproape genial care se ocupă după pilda lui Socrate (cunoaște perfect filosofia Eladei) și de treburile cetății, în mod dezinteresat și fără a râvni sau vâna demnități sau onori ca politicienii sordizi. Țuțea are perspectivă europeană și istorică. [...] Până azi, viața lui este curată ca cristalul. (Fila 23)**

Inocența lui Petre Pandrea care spera să-i înduplece pe călăii comuniști se reflectă în fragmentele textului aflat la fila 42 a volumului I din dosarul informativ: „**Având în vedere capacitatea intelectuală excepțională și pregătirea europeană a acestui filosof, fecior de țăran și proletar intelectual, deci un bun, o valoare, a poporului nostru, de la care putem aștepta o mare carte, acum când se află în pragul maturității, după ce a terminat efervescentele și căutările de sine ale tinereții, îmi îngădui să dau următoarele sugestii anchetatorilor noștri:**

1. un proces politic cu Petre Țuțea ar fi o copilărie a acuzării fiindcă nu pot exista elemente, fapte, intenții, organizare, în afară de trăncăneli greșit auzite și înțelese de informatori inculți și zelosi, o condamnare a lui echivalând cu **uciderea acestui temperament hipernervos și a unei filosofii precare, ca la toți filosofii de ocazie.**

2. **tratament de favoare în penitenciar cum se cuvine pentru poezi și filosofi, adică aer, plus de hrană cam insuficientă, cărți de lectură pentru narcotizarea nervilor, dușuri reci dese, politețe extremă.**

3. **domiciliu forțat la casa părintească, lângă bătrâna sa mamă și la surori (neavând familie ca toți filosofii) în comuna Boteni, județul Muscel.**

Avocat Petre Pandrea”.

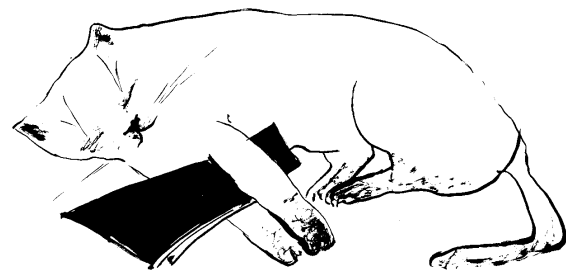
Petre Țuțea a fost o conștiință implicată în destinul națiunii, a gândit efervescent și constructiv până în ultima clipă a vieții sale, conturându-și, prin alocuțiunile sale, un autoportret lăuntric demn de aducere aminte, alcătuit din fragmente tulburătoare prin veridicitatea lor: „**Cine și ce poate împiedica o conducere luminată și dârză să civilizeze complet litoralul Mării Negre așa ca pașii noștri să coboare pe trepte de marmură spre mare? Care sunt obstacolele de neînviș puse în calea realizării unei puternice industrii de nivelului celei mai avansate din lume sau în calea dezvoltării unei agriculturi care prin cantități și calități să poată concura pe cea mai bine organizată și utilată? [...] Un Stat național se desăvârșește lăuntric pentru a putea privi încrezător în afară. Viața românească se desfășoară în spațiul românesc, viața Statului Românilor trebuie să se desfășoare peste frontierele acestui spațiu, dacă vrem să poarte titlul de Stat.” (fila 3, volum 3, Dosar I 149821 ACNSAS).**

Volumul 7 al dosarului de care ne ocupăm, cuprinde documente ale urmăririi informative a lui Petre Țuțea din anii de după eliberarea sa din detenția politică. Petre Țuțea este prins acum într-o altă formă de privare de libertate, aceea a urmăririi lui continue, cu ochiul vigilent al Securității pironit în ceafă ca o armă. Pentru o mai logică urmărire a evenimentelor, le vom cerceta în ordine cronologică și nu în ordinea așezării lor în dosar. De asemenea, pentru sistematizarea informațiilor din documente vom proceda la clasificarea, pe cât este posibil, a acțiunilor Securității în cazul Petre Țuțea ca obiectiv. Ele ar fi următoarele:

- limitarea anturajului;
- izolarea obiectivului;
- compromiterea obiectivului;
- curmarea relațiilor obiectivului;
- alcătuirea unei vaste rețele informative;
- dirijarea rețelei informative prin filaj și prin T[ehnica] O[perativă];
- contactări pentru influențare și avertizare a celor din anturajul obiectivului;
- cercetarea obiectivului până în cele mai mici amănunte ale vieții acestuia;
- compromiterea celor mai apropiați colaboratori ai obiectivului;
- anchetări periodice ale obiectivului la Securitate, în cadrul cărora au loc și avertizări repetate;
- percheziții domiciliare;
- control și confiscare a lucrărilor personale aflate la domiciliul obiectivului;
- preconizarea urmăririi penale a obiectivului;
- preconizarea intervenției asupra mijloacelor de subzistență ale obiectivului (verificarea autenticității actelor și eventuala intervenție în acordarea în continuare a pensiei de la Uniunea Scriitorilor);
- preconizarea efectuării unei expertize medico-psihiatrice (care de obicei se solda cu o internare bazată pe un diagnostic fals precum și eventualitatea unui tratament aplicat în vederea anihilării victimei).

În primăvara lui 1968, lui Petre Țuțea i se întocmește o „**fișă personală**” (în cadrul unui „**Referat cu propuneri de avertizare a numitului Țuțea Petre**”): „**Dar, fire de boem, dominat puternic de eul său, n-a acceptat să intre în câmpul muncii pe lângă faptul că nu este dispus «să se bage slugă la dârloagă» (sic!) autocaracterizându-se ca om «inadaptabil la situația politică și economică actuală»**”. Tot aici se propune: „**a se aproba avertizarea numitului Țuțea Petre de către organele noastre, fără audierea unor martori deoarece poziția sa dușmănoasă a fost semnalată de mai mulți informatori.** Semnat locotenent major Gheorghe Gheorghe”.

Încă din 1969 Petre Țuțea aduna în jurul său adepți ai învățaturii pe care o furniza sau simpli admiratori. În aceste împrejurări începe să devină periculos și sub acest aspect pentru regimul comunist.

d o c u m e n t

(fila 2 volumul 10). De altfel, în Procesul verbal din 30.03.1968 citim că a fost „invitat” la sediul organelor de Securitate „pentru a i se atrage atenția asupra următoarelor fapte: organele noastre sunt în posesia unor date verificate din care rezultă că în discuțiile pe care le purtați abordați teme și idei ce contravin ideologiei marxiste, că teoretizați curente depășite de timp chiar atunci când plecați de la premise juste, întretinând o atmosferă neloială regimului socialist prin aluzii la unele stări de lucruri.

I s-a subliniat [faptul] că se face purtătorul unor idei reacționare în anturajul pe care-l cultiva.

Față de această situație, organele de securitate avertizează pe cetățeanul Țuțea Petre că în cazul când va repeta sau va comite alte fapte împotriva Securității statului, va fi tras la răspundere penală.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces verbal. Semnătura celui avertizat că a luat la cunoștință Petre Țuțea

Nu recunosc cele imputate”.

Încă din 1969 Petre Țuțea aduna în jurul său adepți ai învățaturii pe care o furniza sau simpli admiratori. În aceste împrejurări începe să devină periculos și sub acest aspect pentru regimul comunist. În „Raportul privind rezultatul discuțiilor purtate în ziua de 23 ianuarie 1969 cu Țuțea Petre, fost șef de cuib legionar, fost director general în Ministerul Economiei, condamnat și grațiat în 1964”, [...] „reies clar concepțiile sale idealiste antimarxiste. [...]” Se remarcă, „faptul că în discuțiile purtate Țuțea Petre abordează problemele de pe o poziție idealistă ieșind în evidență caracterul naționalist al ideilor sale.

De fapt și din unele materiale informative rezultă că Petre Țuțea are unele manifestări anticomuniste și speră într-o schimbare a regimului.

În concluzie apreciem că Țuțea Petre[,] în discuțiile ce le poartă cu studenții[,] colportează idei filosofice opuse marxismului din care cauză nu este oportun ca el să mai continue astfel de legături, mai ales că, așa după cum rezultă și din materialul informativ, el exercită influență asupra acestora având o mare erudiție și capacitate de a domina în discuțiile pe care le poartă.

Chiar și în discuțiile cu noi și-a etalat concepțiile sale idealiste neascunzând faptul că el nu este adeptul marxismului.” (fila 269, vol. 11)

Dirijarea rețelei informative și diversificarea ei în cazul Petre Țuțea este spectaculoasă. Problema se acutizează chiar în iulie 1971, când fața comunisto-[așa-zis]-umana, pe care vroia s-o afișeze regimul, se modifică monstruos o dată cu vizita lui Nicolae Ceaușescu în Coreea. La 29 iulie 1971 Securitatea alcătuieste un „Plan de măsuri în dosarul de urmărire informativă privind pe Țuțea Petre” (volum 12, fila 26):

I. Dirijarea rețelei informative după cum urmează:
1) Dirijarea informatorului «Crăiniceanu» din legătura

tov. locotenent colonel Spiridon pentru a stabili natura relațiilor dintre Țuțea Petre și unii scriitori precum și conținutul scrierilor sale de sertar.

2) Dirijarea informatorului «Dobrogeanu» din legătura tov. maior Stanciu Constantin pentru a stabili anturajul sau relațiile cu persoane din străinătate.

3) Se va cere [Securității] județului Ilfov dirijarea informatorului «Vlăsceanu» pentru a stabili [...] atitudinea sa față de evenimentele interne și internaționale.[...]

Deoarece Țuțea Petre este cunoscut de mulți informatori ai organelor noastre se va face o selecție, iar cei cu posibilități vor fi instruiți în consecință.

Termen: permanent

Răspunde: locotenent Teacă C.

II. Se va pune sub control corespondența lui Țuțea Petre pentru a descoperi legăturile sale din țară și străinătate (timp de 6 luni).

Termen: 15.08.1971

Răspunde: locotenent Teacă C.

III. Se vor continua contactările lui Țuțea Petre în vederea prevenirii influenței sale în rândul tineretului.

Termen: permanent

Răspunde: locotenent Teacă C.

IV. Se va lua legătura cu [Victor Achim] ofițerul care deservește informații Uniunea Scriitorilor pentru a vedea posibilitățile existente și cooperarea pentru documentarea activității lui Țuțea Petre.

Termen: 1.09.1971

Răspunde: locotenent Teacă C.”

Măsurile luate în urma planului eșuează în parte. Securitatea abordează o nouă etapă, mai drastică, deoarece „Țuțea Petre datorită legăturilor pe care le realizează și le permanentizează și mai ales prin comportarea și discuțiile pe care le face prin ideile pe care le răspândește în anturajul său, prezintă un pericol social.” (fila 15, volumul 11, din Nota sinteză din 15.03.1974 semnată de căpitan Dragnea Vasile de la I[nspectoratul] [de] M[ilitie] B[ucurești] - Securitate).

Concomitent se concepe o „Notă de măsuri în dosarul de urmărire informativă «Economistul». Șurubul se strânge. „Pericolul” trebuie anihilat. La fila 16 citim: „Având în vedere situația operativă existentă prezentată în nota-sinteză alăturată se impune continuarea urmăririi informative a numitului Țuțea Petre pentru a realiza următoarele sarcini:

I. De stabilit toate elementele pe care le vizitează la domiciliu sau le contactează în alte împrejurări și fac parte din anturajul său și de documentat manifestările ostile pe care le are față de acestea, în scopul luării unor măsuri de curmare a acestor activități.[...]

II. De verificat ce preocupări scriitoricești are în general și dacă scrie un roman privind viața din detenție sau alte lucrări dușmănoase.

- Pentru realizarea acestor obiective vom întreprinde următoarele măsuri:

[...]

2) În cazul când (!) obținând o nouă locuință (în care sens are de făcut demersuri) va primi vizita unor tineri sau (sic!) altor persoane față de care exercită o influență dușmănoasă, se va analiza oportunitatea instalării mijloacelor T/ehnicii/O[perative] pentru a cunoaște și documenta această activitate.

3) Pentru a stabili dacă este preocupat să redacteze scrieri dușmănoase se vor lua măsuri de dirijare cu continuitate a informatorului «Fănică» de la Direcția I (locotenent colonel Rădulescu Petrică) față de care și-a exprimat asemenea intenții.

În acest scop, inițial se vor lua măsuri de interpunere în localurile pe care Țuțea Petre le frecventează (inclusiv Casa Scriitorilor — n.n.).

4) Cu sprijinul conducerii serviciului se va analiza la Direcția I și la Serviciul 120 din unitatea noastră ca informatori din rândul scriitorilor să fie dirijați pe lângă Țuțea Petre în scopul verificării preocupărilor lui literare, urmând a se stabili sarcini concrete în acest sens.

[...]

6) Periodic, în raport de evoluția situației operative, va fi pus în filaj, pentru a documenta legăturile pe care le are, întocmindu-se și acte premergătoare corespunzătoare, folosind aceste împrejurări și pentru interpunerea unor informatori.

[...]

9) În cazul că se vor obține informații că la domiciliul său deține unele manuscrise personale sau este în curs de redactare a unor asemenea lucrări, vom organiza o percheziție secretă sau legendată pentru a verifica conținutul lor.[...]

10) Pentru a împiedica la timp continuarea activității lui de influențare negativă, vom proceda la documentarea preocupărilor ce le are în acest sens, urmând să adoptăm următoarele soluții:

- chemarea periodică la organele de Securitate ca pe această cale să-l determinăm să renunțe la activitatea ostilă

concomitent cu contactarea unora dintre legăturile lui, adâncind astfel procesul de destrămarea sau, în caz oportun, luarea unor măsuri penale.”

Să recapitulăm: până aici (suntem în anul 1976) avem de a face, în ceea ce-l privește pe Petre Țuțea, cu „adâncirea unui proces de destrămarea” a relațiilor, luarea unor măsuri penale, racolarea prietenilor, încercarea de suprimare a mijloacelor de trai.

Anul 1978 este, pentru Țuțea, un an înțesat de măsuri sporite împotriva lui, absurde prin număr și irracionalitate. Se „lucrează” pe trei direcții „se continuă operațiunea de «destrămarea» a anturajului în mod special al celui alcătuit din tineri, este «lucrat [...]» prin mijloace speciale și rețea [de informatori], activându-se pe linia de influențare și a renunța la a scrie lucrări cu caracter antimarxist și de a refuza chiar restul de lucrări pe care le scrie” (fila 88, Nota informatorului „Inginerul” din 7.03.1978, Dosar 149821 Țuțea Petre și alții volum 9). Din nota informatorului „Vranceanu” de la fila 96 a volumului 9 al dosarului, nota din 13.12.1977, aflăm că „informatorul a fost instruit ca în relațiile cu Țuțea Petre să-l tempereze de a-și mai exterioriza intențiile în diferite medii pentru a evita consecințele de care abia a scăpat.” Adnotarea marginală semnata indescifrabil pe această notă informativă confirmă interogarea, anchetarea, hărțuirea de către organele de Securitate a tinerilor din anturajul lui Petre Țuțea: „Pentru a contracara influența nocivă a lui Țuțea Petre pe plan idealist, antimaterialist asupra unor tineri [...] treceți la executarea ordinului dat deja de a se relua discuțiile la securitate cu toți tinerii care continuă să-l viziteze fără a descoperi T.O.” La fila 99 a aceluiași volum aflăm dintr-o observație la Nota informativă a informatorului Emil din 15.11.1977 cum era introdus un apropiat, racolat de Securitate, în casa lui Petre Țuțea, pentru a-i afla păreri ce urmau să fie aduse la cunoștința organelor operative: „Pentru viitor discuțiile se vor referi la cele două evenimente importante din viața politică a țării noastre, alegerile și Conferința Națională a Partidului Comunist Român pentru a cunoaște poziția lui Țuțea Petre. Informatorul a fost instruit asupra modului de abordare a acestor subiecte.

O copie a notei se va da la I[nspectoratul] [de] M[ilitie] B[ucurești], Serviciul 1.

Semnat colonel Cristea Adrian”.

Tot în 1977, lui Petre Țuțea i se ridică de la domiciliu, lucrările și este chemat la Securitate pentru „audiere”. De asemenea se continuă audierea tuturor persoanelor din anturajul său — prieteni și tineri intelectuali — este „adâncit” procesul de izolare a lui Petre Țuțea, cât și timorarea tinerilor ce-l înconjurau.

„Societatea socialistă bate pasul pe loc din cauza slabei productivități a muncii, aglomerării cadrelor administrative și a aparatului neproductiv excesiv. Într-o lume în care realitatea este ignorată în favoarea unor abstracțiuni planificate nu se poate vorbi de progres, entitate socială bazată în primul rând pe stabilitate. La noi nimeni nu e sigur de nimic și acest factor de instabilitate verticală către pozițiile cele mai de sus se amplifică de la indivizi la întreaga societate.[...] Sunt suficient de bătrân ca să nu îmi mai pese de nimic, astfel că pot privi cu detașare cum o lume ce își zice materialistă se îngroapă zi de zi în propriile sale reziduuri. Asta după ce a îngropat și chinuit vieți omenești în favoarea a ceea ce prezenta drept ideal și care de fapt nu era decât un biet izvor de favoruri și pricopseli personale de abia ajungând pentru cei aleși.” Sunt fragmente din nota informatorului „Fănică” din 10.04.1981, idei dezvoltate de Petre Țuțea printre cei ce-i formau auditoriul și care, poate, înlocuiau un public în fața căruia, într-o societate normală, el ar fi conferențiat de la o tribună sau de la o catedră. În lipsa acestora, „tehnica operativă” a Securității, a păstrat în arhive, desigur în cu totul alte scopuri decât le-am fi avut noi, fragmente din discursurile sale ad-hoc.

Anii '80 se anunță catastrofici și pentru Petre Țuțea. În fața locuinței sale se plasează lucrători ai Securității care îl supraveghează atât pe el cât și pe cei ce-l vizitează: „În ziua de 6 martie a.c. [1980] l-am întâlnit pe stradă pe Petre Țuțea. Era foarte răvășit. Mi-a spus că în fața blocului său exista un post fix: sunt legitimați toți cei care intră sau ies din blocul în care locuiește. Într-o zi a fost legitimat cumnatul său și întrebă pe cine a vizitat.” (Notă informativă fila 40 vol. 9).

(continuare în pag. 34)

Ioana DIACONESCU

Petre Țuțea în încercuirea Securității

(urmare din pag. 31)

În sfârșit ajungem la anul ultim al regimului comunist din România, 1989, când urmărirea lui Petre Țuțea este neîntreruptă prin rețea informativă, până în luna mai și verificată prin mijloacele tehnicii operative. Volumul 9 al Dosarului I[nformativ] 149821 ACNSAS Țuțea Petre și alții se deschide cu o „Notă de analiză” din ianuarie 1989 (numele de cod ca obiectiv vor fi „Economistul” și „Țone”), aflată la fila 2, emisă de Securitatea Municipiului București. Pe verso citim: „Este preocupat de redactarea unor lucrări filosofice idealiste pe care le-a difuzat în rândul unor legături ale sale. Scrie o lucrare intitulată «Antropologia creștină» și pe care o prefigurează în cinci volume din care numai trei sunt terminate și anume «Omul», «Sistemele», «Stilurile» [...] - Este nemulțumit de faptul că scrierile sale filosofice [nu] sunt apreciate și publicate și de aceea le dă spre studiere unor legături mai apropiate, în manuscris sau dactilografiate. - Este o persoană cu o solidă cultură filosofică idealist mistică, jonglând cu termeni și concepții filosofice și reușind prin modul în care știe să analizeze diferite evenimente internaționale, să stârmească interesul auditoriului și, prin aceasta, considerându-se una dintre cele mai luminate minți.

Având în vedere situația operativă existentă se impune continuarea urmăririi informative a sus-numitului, pentru rezolvarea următoarelor probleme:

[...]
2) Asigurarea controlului asupra lucrărilor sale, prevenirea multiplicării și difuzării în țară sau în străinătate a lucrărilor cu caracter dușmănos.

3) Intensificarea măsurilor preventive asupra legăturilor sale în vederea izolării obiectivului și reducerii posibilităților acestuia de a lua legătura cu elemente legionare și reacționare din Occident.

Pentru realizarea acestor sarcini se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Instruirea și dirijarea în continuare a informatorilor «Emil», «Inginerul», «Murgu» și «Velicu» în vederea clarificării următoarelor aspecte:

[...]
- cine sunt persoanele care îi dactilografiază lucrările;
- cine sunt persoanele care îi facilitează scoaterea sau introducerea în sau din exterior de publicații sau diverse obiecte;
- ce intenționează să facă cu lucrările sale și ce persoane au cunoștință de ele; cui a promis că îi dă câte un exemplar.

Termen: permanent
Răspund: colonel Ardelean Valeriu
colonel Ghinet Virgil

2. Anchetarea, împreună cu Direcția I, a elementelor legionare care îl vizitează pe obiectiv și anume: Marcel Petrișor și Boeru Adrian. Audierea tuturor persoanelor care vin în contact cu obiectivul: Aurel Dragoș Munteanu, /.../, Neagu Mihai Basarab, Nicolae Mărgineanu precum și studenții care-l vizitează pe obiectiv.

Termen: 25.02.1989
Răspund: colonel Ardelean Valeriu
colonel Ghinet Virgil

[...]
4) Se va continua controlul informativ prin mijloacele special T[ehnicii] O[perative] care se afla instalate la domiciliul obiectivului și se va avea în vedere o mai operativă exploatare a acestora, în scopul stabilirii și identificării persoanelor care îl vizitează, natura discuțiilor purtate cu aceste persoane, cunoașterea activităților ostile și intențiilor pe care le are în continuare obiectivul.

Termen: permanent
Răspund: colonel Ardelean Valeriu

5). În vederea limitării extinderii legăturilor și a izolării sus-numitului, se vor organiza măsuri complexe de prevenire, între care, contactări pentru influențare pozitivă, cercetări informative, atenționări, avertizări.

Termen: permanent

Răspunde: colonel Ardelean Valeriu

6) Pentru identificarea tuturor persoanelor, îndeosebi [a] aceluia din rândul tineretului, care fac parte din cercul său de relații și nu au fost încă cunoscute, se va lua măsura filajului pe momente operative.

Termen: 30.01.1989

Răspunde: colonel Ardelean Valeriu

[...]
8. Încadrarea informativă a tuturor persoanelor care apare ca legături apropiate ale obiectivului pentru a cunoaște reacția acestora ce ar putea apare (sic!) ca efect al influenței suportate din partea obiectivului.

Termen: permanent

Răspunde: colonel Ardelean Valeriu

În funcție de evoluția situației operative din D[osarul] [de] U[rzire] I[nformativă] prezentul plan se va completa cu noi măsuri.

Colonel Ardelean Valeriu”.

Volumul 20 al dosarului păstrează elemente de tehnică operativă ca ultime interceptări făcute lui Petre Țuțea, precum ultime acte din 1989 referitoare la caz. La fila 77 este înregistrată o informare din 20 octombrie 1987 conform căreia Petre Țuțea primise prin intermediar un volum al lui Emil Cioran „unde sunt atacate colectivizarea și Securitatea”.

Una din ultimele interceptări de tehnică operativă ce constituie unul dintre ultimele documente ale dosarului, are loc pe 25 februarie 1989: „T. O. / Țone— 25.02.1989— ora 11,40— la Țuțea] se afla Iliescu care (sic!) îi relatează unele probleme din țările socialiste și poziția URSS față de România.

Ț arată că primul ministru francez a folosit expresia «nefericitul popor român».

Ț susține că la noi se vor schimba lucrurile. Iliescu crede că numai dacă va exista o situație favorabilă. Se discută despre situația din URSS. [Iliescu] pleacă la ora 12,20.”

Micul dicționar enciclopedic despre Petre Țuțea: „Țuțea Petre (1902-1991 n. Boteni jud. Muscel) gânditor și orator român. Reflecții în maniera socratică, asupra unor teme filozofico-religioase: omul, cunoașterea, iubirea, Dumnezeu («Philosophia perennis», «Între Dumnezeu și neamul meu», «Omul. Tratat de antropologie creștină»). Deținut politic.” Scurt și cuprinzător...

Ioana DIACONESCU